

	МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ И СПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН КАЗАХСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ ИСКУССТВ ИМ.Т.К.ЖУРГЕНОВА	Ф 017-2.84-2017
	Программа вступительного экзамена	Редакция №1 25.05.2017г.

Бекітілді
ҚазҰӨА Ғылыми кеңесінің
шешімімен Т. К. Жүргенов
26.05.2022 ж. №11 хаттама

БАҒДАРЛАМА

**Магистратураға түсу емтиханының
7М02189 білім беру бағдарламасы бойынша
"Сән және костюм дизайны" (2 жылдық) /
7М02169 - "Сән және костюм дизайны"
(1 жылдық)**

Алматы, 2022

1 ӘЗІРЛЕНДІ

Володева Н.А., өнертану кандидаты Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА доценті,
Нарибаева Э.К., техника ғылымдарының кандидаты, доцент ЖАК

2 ТАЛҚЫЛАНДЫ

"Сән және костюм дизайны" кафедрасының отырысында

№ 10 хаттама" 03" 05 2022ж .

Кафедра меңгерушісі. "Сән және костюм дизайны" кафедрасы
Жумағалиев М.С, доцент Жумағалиев

3 КЕЛІСІЛГЕН

ОӘК басшысы Есенбекова Есенбекова Г.Ж.

«13» 05 2022 ж.

ЖООКББ ҒЗО басшысы Кульшанова Кульшанова А.А.

«13» 05 2022 ж.

Ғылыми жұмыс жөніндегі проректор Халыков Халыков К.З.

«13» 05 2022 ж.

Магистратураның арнайы пәні бойынша түсу емтиханының бағдарламасы жоғары білімнің (бакалавриаттың) алдыңғы сатысының бағдарламасы көлемінде қалыптастырылған.

7M02189 - "Сән және костюм дизайны" (2 жылдық) / 7M02169 – "Сән және костюм дизайны" (1 жылдық) білім беру бағдарламасы бойынша мамандарды даярлау деңгейіне қойылатын негізгі талаптар.

I Магистратураға түсушінің түсінігі болуы керек:

Магистратураға түсушінің іргелі кәсіби дайындығы, заманауи ақпараттық технологияларды меңгеруі, заманауи практикалық мәселелерді тұжырымдай және шеше білуі тиіс.

Түсінік:

- өзінің болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңыздылығы, оның қызметінің нақты саласын анықтайтын пәндердің маңызы, олардың білімнің тұтас жүйесіндегі өзара байланысы туралы;
- Қазақстан мен шет елдердің көркем, материалдық мәдениетінің даму ерекшеліктері туралы, Сән мен дизайн тарихы, дәстүрлі және тарихи костюмдер туралы;
- ғылыми ізденістің негізгі және жаңа әдістері мен эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізуге арналған жабдықтар туралы;
- Киім дизайны мен жеңіл өнеркәсіпті дамыту перспективалары туралы.

Білуге:

- дәстүрлі және заманауи техникаларды, материалдар мен құралдарды қолдана отырып, өнердің әртүрлі түрлері мен жанрларында бейнелер мен бейнелер жасаудың жалпы заңдары мен әдістері; Киім дизайны саласындағы объектілерді жобалау процесінде композициялық әдістердің рөлі;
- костюмді композициялық құру және қалыптастырудың негізгі теориялары мен әдістері;
- мамандық бейіні бойынша негізгі ғылыми-техникалық проблемалардың жай-күйі, кәсіби қызметтің шектес салаларының перспективалары мен өзара байланысы;
- заманауи "дизайнерлік" сәннің даму үдерістері,

Меңгеруі кәсіби қызмет саласындағы әдіснамамен және мамандандырылған терминологиямен;

- дизайн-жобаға қойылатын талаптарды талдау және анықтау, дизайн-жобаны орындауға қойылатын міндеттер мен тәсілдердің ықтимал шешімдерінің жиынтығын синтездеу, тұжырымдамалық, шығармашылық тәсілге негізделген жобалық идеяны әзірлеу қабілетіне ие болу.
- жобалық қызметте заманауи техникамен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, ақпараттық технологияларды пайдалана білу;
- композицияның, суреттің, кескіндеменің мәнерлі құралдарын еркін және

шығармашылықпен меңгеру;

- графикалық тілдің түрлі құралдарымен графикалық бейнелерді жасаудың әртүрлі техникалары мен тәсілдерін меңгеру;

- жазықтықтағы киім бөлшектерін құрастыру және конструктивтік модельдеу әдістерін, әртүрлі конструкциялардың-әйелдер, ерлер және балалар иық және белдік киімдерінің сызбаларын есептеу және құру әдістемесін меңгеру.

- тоқыма өндірісінің технологиясы туралы, маталардың құрылысы мен қасиеттері, олардың киім дайындау үдерістеріне әсері, тігін материалдарының сапасы туралы білімі болуы; әртүрлі киім үлгілерін жобалау үшін материалдарды іріктеу бойынша дағдыларын меңгеруі тиіс.

құзыретті болу:

- Киім дизайны, костюм және сән теориясы мен тарихы мәселелерінде;

- сән, киім дизайнының стильдері мен бағыттарындағы өзекті үрдістер мәселелерінде;

- киім технологиясы, құрастыру және дайындау саласында.

Түсу емтиханы 7M02189 - "Сән және костюм дизайны" (2 жылдық) / 7M02169 – "Сән және костюм дизайны" (1 жылдық) мамандандыруы магистратурасының білім беру бағдарламасы бойынша түсу емтихандарын өткізу туралы Ережеге сәйкес ауызша түрде өткізіледі.

II. Пәндердің атаулары және олардың негізгі бөлімдері

1. 1. Костюм дизайны

"Костюмді жобалау" пәнінің мазмұны

1. Костюм композициясын құрудың негізгі принциптері.
2. "Киім" және "костюм" ұғымдары. Ассортименттік киім топтары.
3. Ассортименттік топтар мен факторларды анықтайтын: тұтынушының жыныстық белгісі мен жасы; киімді пайдалану маусымы; киімнің функционалдық мақсаты.
4. "Коллекция" көркемдік жүйесі(әртүрлі типтегі және мақсаттағы модельдер жиынтығын жобалау). Жинақтың белгілері. Коллекция элементтерін біріктіретін факторлар.
5. Костюмді заманауи жобалау әдістері.

"Костюмді жобалау" пәнінің мәселелері

1. Костюм композициясының экспрессивті құралдары.
2. Костюмдегі "форма" және "силуэт" ұғымдары.
3. Костюм композициясын жасаудың негізгі принциптері.
4. Костюм композициясындағы ою-өрнек. Ою-өрнек және ою-өрнек

композицияларының түрлері.

5. Костюм композициясындағы Симметрия. Жазықтықтағы суреттегі симметрия түрлері.
6. Асимметрия костюм композициясының экспрессивті құралы ретінде.
7. Костюм композициясындағы доминант Заңы.
8. Нюанс. Костюм композициясын және нюанс қағидаты бойынша киім үлгілерінің коллекциясын құру.
9. Контраст. Костюм композициясын және контраст принципіне сәйкес киім үлгілерінің коллекциясын құру.
10. Жеке бас. Костюм композициясын жеке бас принципімен құру.
11. Костюм композициясындағы көрнекі иллюзиялар.
12. Костюм композициясындағы түстің рөлі.
13. Түс түрлері теориясы және оны костюм дизайнында қолдану принциптері.
14. Костюмді жобалаудың шығармашылық көздері.
15. Ассоциация және стилизация костюмді жобалаудағы шығармашылық ізденіс әдісі ретінде.
16. Костюм композициясын құру кезінде ырғақты және метрикалық қатарларды қолдану.
17. Костюм дизайнындағы трансформация әдісі.
18. Костюмді жобалаудағы деконструкция әдісі.
19. Костюмді жобалаудың комбинаторлық-вариативті әдісі.
20. Әр түрлі жас топтары үшін балалар киімінің модельдерін жобалау принциптері.
21. Киім түрлерін мақсаты бойынша жіктеу.
22. Сильдік шешім бойынша киім түрлерін жіктеу.
23. Киім түрлерін ассортимент бойынша жіктеу.
24. Киім үлгілерінің өнеркәсіптік топтамасын жобалаудың негізгі қағидаттары.
25. Киім модельдерінің тұжырымдамалық жинағын жобалаудың негізгі принциптері.
26. Жеке тапсырыс беруші үшін киім үлгілерін жобалау ерекшеліктері.
27. Шығармашылық бастапқы дереккөз негізінде костюмнің көркемдік бейнесін іздеу әдістері.
28. Киім үлгілерінің коллекциясын жобалау кезеңдері.
29. Қазіргі заманғы сән трендтері мен трендтері.
30. Қазіргі заманғы костюм дизайнындағы тұжырымдамалық бағыттар.

Ұсынылатын әдебиеттер

1. Сафина Л. А., Тухбатуллина Л. М., Хамматова в. В. Жобалау костюм. Оқулық. – "Инфра-М", 2017. – 240 б.
2. Макаеева Н.с. костюмді көркемдік жобалау негіздері. Практикум. Оқу құралы. – М.: Академия, 2011.

3. Бруард к. Костюм: стиль, пішін, функция. "Сән теориясы" журналының кітапханасы. – "Жаңа әдеби шолу" баспасы, 2018.
4. Бердник т.о. киімді модельдеу және безендіру. - Ростов н / Дону, 2005.
5. Гусейнов г.м., Ермилова В. В., Ермилова Д. Ю. және т. б. костюм композициясы. - М., 2003.
6. Ермилова В. В. Ермилова Д.Ю. киімді модельдеу және безендіру. - М.: Академия, 2001. - 180 с.
7. Пармон ф. м. костюм композициясы. - М., 2002.

2. 2. Әлемдік костюм тарихы, XX ғасырдың сән тарихы

"Әлемдік костюм тарихы", "XX ғасыр сән тарихы" пәндерінің мазмұны

1. Киімнің пайда болуы және оның негізгі функциялары.
2. Ежелгі Египеттің Костюмі.
3. Ежелгі Шығыс Костюмі.
4. Ежелгі Греция мен Ежелгі Римнің костюмі.
5. Византия Костюмі.
6. Ерте орта ғасырлар мен романеск кезеңіндегі Костюм.
7. Орта ғасыр костюміндегі готикалық стиль.
8. Үндістан мен араб әлемінің костюмі.
9. Қытай, Жапония, Корея және Монғолия костюмдері.
10. Қайта өрлеу костюмі.
11. Батыс Еуропа костюмі XVII-XIX ғ.
12. XIX және XX ғасырлар тоғысындағы Батыс Еуропа костюмі.

"Дүниежүзілік костюм тарихы" пәндерінің сұрақтары, "XX ғасыр сән тарихы"

1. Киімнің шығу тегі. Киім түрлері.
2. Ежелгі Египеттің Костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
3. Ассирия мен Вавилон костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
4. Ежелгі Грецияның Костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
5. Ежелгі Римнің Костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
6. Византия Костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
7. Ерте орта ғасырдағы еуропалық мемлекеттердің костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
8. Романеск стиліндегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.

9. Готикалық стильдегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
10. Қайта өрлеу костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
11. Барокко костюмі. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
12. Рококо стиліндегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
13. Империя стиліндегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
14. Бидермайер стиліндегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
15. Қаңқалы киім нысандары. Фижма, криолин, турнур: генезис және эволюция.
16. Өнеркәсіптік революцияның киім өндірісіне әсері.
17. Чарльз Фредерик Уорт Шығармашылығы.
18. Заманауи стильдегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
19. Пол Поиреттің Шығармашылығы.
20. Art Deco стиліндегі Костюм. Киім түрлері, Кесу, маталар, аксессуарлар және шаштар.
21. 1930 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
22. 1940 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
23. 1950 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
24. 1960 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
25. 1970 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
26. 1980 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
27. 1990 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктер. Танымал дизайнерлер.
28. 2000 жылдардағы сән. стилистикалық ерекшеліктері. Танымал дизайнерлер.
29. Сән 2010. стилистикалық ерекшеліктері. Танымал дизайнерлер.
30. Қазіргі заманғы костюм дизайнындағы тұжырымдамалық бағыттар.

Ұсынылатын әдебиеттер

1. Флеринская, Э. Б костюмдегі стильдер тарихы: жеңіл өнеркәсіп оқулығы-М: Академия баспа орталығы, 2015.- 272с.
2. Комиссаржевский ф. костюм тарихы. - "Ағарту" Баспасы, 2016. – 360 б.

3. Фог М.Сэн. Дүниежүзі тарихы. – М.: "Магма", 2015.
4. Блохина и. в. костюм, сән және стильдің әлемдік тарихы |. М.: Харвест, 2015. – 401 Б.
5. Васильев А. еуропалық сән. Үш ғасыр. "Сөз", 2010.
6. Васильев А. сән және стиль туралы эскиздер. "Альпина Нон-фикшн". М., 2008.
7. Ермилова д. Ю. сән үйлерінің тарихы.- М., Юрайт, 2018.
8. Сән мен стиль-Қазіргі энциклопедия. М., - Аванта+, 2003.
9. Сән. Дүниежүзі тарихы. – М.: Магма, 2015. – 615 Б.
10. Мерцалова м. н. әр түрлі дәуірлер мен халықтардың костюмі. - I-IV т. - М., 2001.

1. Қазақ костюмінің тарихы

"Қазақ костюмінің тарихы" пәнінің мазмұны

1. Кіріспе. Қола дәуірі (б.з. д. III-II мыңжылдықтың соңы).
2. Темір дәуірі(б. з. д. I мың). Сақтар киімінің ерекшеліктері.
3. Кеш темір дәуірі. Ерекшеліктері киім үйсін, сармат, қаңлы, қаңлы мемлекеті.
4. Ежелгі түркі дәуірінің костюмі (VI-VIII ғғ.).
5. Орта ғасырдағы түркі мемлекеттерінің костюмі.
6. Моңғолдардың костюмі XIII ғ.
7. Орталық Азия және Қазақстан костюмі XV-XVIII ғғ.
8. XIX - XX ғғ. басындағы Орталық Азия мен Қазақстанның костюмі.
9. Қазақ ұлттық ерлер костюмінің кешені.
10. Қазақ ұлттық әйелдер костюмінің кешені.
11. Қазақтардың үйлену костюмдерінің дәстүрлері.
12. Орталық Азия әскери костюмі.
13. Қазақтың ұлттық ою-өрнегі.
14. Материалдар, маталар, безендіру әдістері, кесте түрлері.

"Қазақ костюмінің тарихы" пәнінің мәселелері

1. Қазақстан аумағындағы Андронов кезеңінің костюмі.
2. Қазақстан аумағындағы скиф-сақ кезеңінің костюмі.
3. Орта ғасырдағы түркі костюмі.
4. Дәстүрлі қазақ костюмінің генезисі: XV-XVIII ғғ. кезеңіндегі костюм.
5. Дәстүрлі қазақ костюмінің генезисі: XIX-XX ғғ. костюміндегі өзгерістер.
6. Қазақтың дәстүрлі әйелдер костюмі. Түрлері, формалары, кесілуі, түс схемасы.
7. Қазақтың дәстүрлі ерлер костюмі. Түрлері, формалары, кесілуі, түс схемасы.
8. Дәстүрлі қазақ киімін пішу принциптері.
9. Қазақ әйелдерінің бас киімдерінің түрлері.

10. Қазақтың бас киімдерінің түрлері.
11. Қазақтың дәстүрлі Балалар киімі.
12. Қазақтың ұлттық әйелдер киіміндегі жас ерекшеліктері.
13. Қазақтың ұлттық ерлер киіміндегі жас ерекшеліктері.
14. Қазақтың дәстүрлі үйлену костюмдерінің кешені.
15. Сәукеленің дәстүрлі тойға киетін бас киімі: пішіні, әрленуі, семантикасы.
16. Қазақ ұлттық киіміндегі маталар мен материалдар.
17. Қазақ ұлттық киімінде әрлеудің түрлері мен тәсілдері.
18. Қазақтың ұлттық ою-өрнегі: түрлері мен нышандары.
19. Қазақ ұлттық киіміндегі түс символикасы.
20. Қазақ ұлттық киіміндегі әлем құрылымының үш деңгейлі жүйесінің көрінісі.
21. Дәстүрлі қазақ костюмінің семантикасы мен символикасы.
22. Дәстүрлі қазақ киімінің зергерлік әшекейлері.
23. Қазақтың дәстүрлі аяқ киімі: түрлері, материалдары және әрлеуі.
24. Қазақтың ұлттық киіміндегі белдіктер: түрлері, материалдары, әрленуі, семантикасы.
25. XVIII-XX ғғ. бейнелеу көздеріндегі Қазақ ұлттық костюмі.
26. Дәстүрлі қазақ костюмдерінің аймақтық айырмашылықтары.
27. Қазақ ұлттық киімінің тарихы саласындағы теориялық зерттеулер.
28. Қазіргі заманғы қазақстандық костюм дизайнерлері.
29. Қазіргі заманғы костюм дизайнерлерінің шығармашылық қызметінің қайнар көзі ретінде дәстүрлі қазақ костюмі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Жәнібеков у.қазақ костюмі. - Алматы: Өнер, 1996. - 192 б.
2. Джанибеков У. Эхо. - Алматы: Өнер, 1986. - 301 Б.
3. Захарова И. в., Ходжаева Р. Д. XIX ғасырдың аяғы - XX ғасырдың басындағы Қазақ ұлттық киімдері. - Алматы: Ғылым Академиясы, 1964. - 177 б.
4. Ибраева К.қазақ ою-өрнегі. - Алматы: Өнер, 1994. - 128 б.
5. Қаракөзова Ж. К., Хасанов М. Ш. Қазақ мәдениетінің космосы. - Алматы: Еуразия, 1993. - 78 б.
6. Марғұлан А. Х. қазақ халықтық қолданбалы өнері. - Алматы: Өнер, 1986. - Т. - 288 б.
7. Нұрланова к.ш. қазақтардың дәстүрлі өнеріндегі әлемнің символикасы. // Көшпенділер. Эстетика. - Алматы: Ғылым, 1993. - 356 б.
8. Өмірбекова М.Ш. Энциклопедия. Ою. - Алматы: Алматыкітап, 2005. - 284 б.
9. Рассохина э.а. Қазіргі киімдегі қазақтың ұлттық дәстүрлері. - Алматы: Өнер, 1982. - 80 б.
10. Ш.Ж. Тоқтабаева қазақтың халықтық Әйелдер зергерлік бұйымдары. - Алматы, 1985. - 154 б.
11. Шаханова н. Ж.қазақтардың дәстүрлі мәдениетінің әлемі. - Алматы: Қазақстан, 1998. - 174 б.Список использованной литературы

10. Қазақтың бас киімдерінің түрлері.
11. Қазақтың дәстүрлі Балалар киімі.
12. Қазақтың ұлттық әйелдер киіміндегі жас ерекшеліктері.
13. Қазақтың ұлттық ерлер киіміндегі жас ерекшеліктері.
14. Қазақтың дәстүрлі үйлену костюмдерінің кешені.
15. Сәукеленің дәстүрлі тойға киетін бас киімі: пішіні, әрленуі, семантикасы.
16. Қазақ ұлттық киіміндегі маталар мен материалдар.
17. Қазақ ұлттық киімінде әрлеудің түрлері мен тәсілдері.
18. Қазақтың ұлттық ою-өрнегі: түрлері мен нышандары.
19. Қазақ ұлттық киіміндегі түс символикасы.
20. Қазақ ұлттық киіміндегі әлем құрылымының үш деңгейлі жүйесінің көрінісі.
21. Дәстүрлі қазақ костюмінің семантикасы мен символикасы.
22. Дәстүрлі қазақ киімінің зергерлік әшекейлері.
23. Қазақтың дәстүрлі аяқ киімі: түрлері, материалдары және әрлеуі.
24. Қазақтың ұлттық киіміндегі белдіктер: түрлері, материалдары, әрленуі, семантикасы.
25. XVIII-XX ғғ. бейнелеу көздеріндегі Қазақ ұлттық костюмі.
26. Дәстүрлі қазақ костюмдерінің аймақтық айырмашылықтары.
27. Қазақ ұлттық киімінің тарихы саласындағы теориялық зерттеулер.
28. Қазіргі заманғы қазақстандық костюм дизайнерлері.
29. Қазіргі заманғы костюм дизайнерлерінің шығармашылық қызметінің қайнар көзі ретінде дәстүрлі қазақ костюмі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Жәнібеков у.қазақ костюмі. - Алматы: Өнер, 1996. - 192 б.
2. Джанибеков У. Эхо. - Алматы: Өнер, 1986. - 301 Б.
3. Захарова И. в., Ходжаева Р. Д. XIX ғасырдың аяғы - XX ғасырдың басындағы Қазақ ұлттық киімдері. - Алматы: Ғылым Академиясы, 1964. - 177 б.
4. Ибраева К.қазақ ою-өрнегі. - Алматы: Өнер, 1994. - 128 б.
5. Қаракөзова Ж. К., Хасанов М. Ш. Қазақ мәдениетінің космосы. - Алматы: Еуразия, 1993. - 78 б.
6. Марғұлан А. Х. қазақ халықтық қолданбалы өнері. - Алматы: Өнер, 1986. - Т. - 288 б.
7. Нұрланова к.ш. қазақтардың дәстүрлі өнеріндегі әлемнің символикасы. // Көшпенділер. Эстетика. - Алматы: Ғылым, 1993. - 356 б.
8. Өмірбекова М.Ш. Энциклопедия. Ою. - Алматы: Алматыкітап, 2005. - 284 б.
9. Рассохина э.а. Қазіргі киімдегі қазақтың ұлттық дәстүрлері. - Алматы: Өнер, 1982. - 80 б.
10. Ш.Ж. Тоқтабаева қазақтың халықтық Әйелдер зергерлік бұйымдары. - Алматы, 1985. - 154 б.
11. Шаханова н. Ж.қазақтардың дәстүрлі мәдениетінің әлемі. - Алматы: Қазақстан, 1998. - 174 б.Список использованной литературы